

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญา วัฒนธรรมของชุมชนจาก ไม้มะพร้าวและกะลามะพร้าว ชุมชนเกาะลัดอีแห่น อำเภอสามปราณ จังหวัดนครปฐม

Product Design Development Project Community culture from coconut wood and coconut shell, Koh Lad E Than Community, Sampran District, Nakhon Pathom Province

โสรัจ พฤตทิโกมล

อาจารย์ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

Soraj Pruettikomon

Lecturer, Department of Industrial Product Design, Faculty of Architecture and Design,
Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand 73170

*Email: soraj.pru.rmutr.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารวบรวมภูมิปัญญาวัฒนธรรมของชุมชน เพื่อนำมาออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ทดสอบประเมินผล และถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยใช้เครื่องมือในงานวิจัยแบบผสมผสาน (แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต) กระบวนการออกแบบพัฒนาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นักท่องเที่ยว ชุมชน การแก้ปัญหาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และนำผลของการออกแบบมาร่วมประชุมกลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญ 15 คน ประกอบด้วย 1) ตัวแทนปราชญ์ชุมชน วิสาหกิจชุมชน 2) ตัวแทนนักท่องเที่ยว 3) อาจารย์ ผู้ที่มีความรู้ด้านการออกแบบ และการท่องเที่ยวชุมชน 4) นักออกแบบ และนักการตลาดเอกชน มาร่วมกันระดมความคิด เพื่อพัฒนาการออกแบบ นำผลไปสู่การผลิต ถ่ายทอดองค์ความรู้ สรุปผลชุมชนมีอัตลักษณ์ 3 สิ่ง คือ 1) เรือสำเภา นำคนชาวจีนเข้ามาตั้งรกราก ภายในชุมชน 2) ส้มโอมองดี ผลไม้มีกลิ่นหอมมากที่สุดในชุมชน 3) องค์พระปฐมเจดีย์ เป็นศาสนสถานที่สำคัญของจังหวัด โดยผลการทดสอบความพึงพอใจ อยู่ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.05

คำสำคัญ: การพัฒนาผลิตภัณฑ์, การออกแบบ, ทูตทางวัฒนธรรม, ไม้มะพร้าว, ภูมิปัญญาท้องถิ่น

Abstract

The objectives of the research are to study and collect the community's cultural wisdom, to design and develop the community's products, and to evaluate and transfer knowledge using integrated research methodologies (questionnaires, interviews, and observations). The design and enhancement processes are being conducted with insights from professionals, tourists, and the community by solving the problem of agricultural waste and turning it into final products. The products were processed through the group meeting that consists of 15 professionals: 1. the community's representative 2. The tourist representative 3. The lecturers who specialised in design and community tourism 4. The creators and marketers are brainstorming, developing the designs, eventually creating the products, and transferring knowledge. There are 3 uniquenesses of the community, which are: 1. The barque, which brought the Chinese diaspora to the community. 2. Tong Deepomelo, auspices fruit that is found most in the community. 3. Pra Pathom Pagoda, the iconic religious place of the province. The average evaluation result is at the "good" level, which scores 4.05.

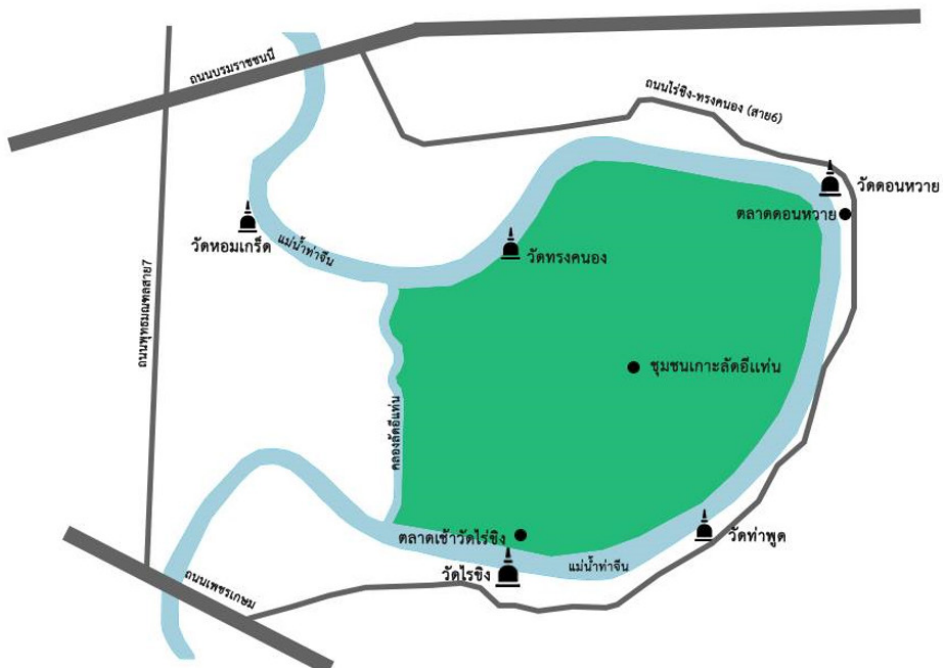
Keywords: product development, design, cultural capital, coconut wood, and local wisdom

Received: April 11,2022; **Revised:** September 20,2022; **Accepted:** September 27,2022

1. บทนำ

ชุมชนเกาะลัดอีแท่น และตลาดน้ำดอนหวายในลุ่มแม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ เป็นพื้นที่ชนเมือง จังหวัดนครปฐม ถูกเลือกเป็นพื้นที่ที่กรณีศึกษา มีที่ตั้งไม่ห่างจากอำเภอสายายามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตศาลายา มีความสมบูรณ์ของพื้นที่ในเชิงสังคม วัฒนธรรม และมีหลักฐานการตั้งถิ่นฐานของประชากรมาตั้งแต่อดีต พื้นที่ชุมชนเกาะลัดอีแท่น ยังเชื่อมต่อกับพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม วิถีทางชุมชนที่สำคัญของ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม คือ คลองมหาสวัสดิ์ หรือ คลองชัยพลกษ ซึ่งเป็คลองที่เชื่อมต่อไปจนถึงอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี กับเขตตลิ่งชันและเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผ่านอำเภอฟุทธมณฑล ไปออกแม่น้ำท่าจีนที่ตำบลจี่วราย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม รวมความยาว 28 กิโลเมตร (สิงอำพล จันทรวิเศษ,2563) ปัจจุบันพื้นที่ชุมชนเกาะลัดอีแท่นในลุ่มน้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม ถือเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร อนุรักษ์ทางศิลปวัฒนธรรมที่เปี่ยมไปด้วยทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่อย่างมากมายของจังหวัดนครปฐม มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 เป็นวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวที่ยังคงต้องการการบริหารจัดการอย่างสร้างสรรค์โดยชุมชนเกาะลัดอีแท่นประกอบอาชีพเกษตรกรรมชาวบ้านนิยมปลูกมะพร้าว หนาก ส้มโอ ฯลฯ ทำให้ชุมชนมีแนวความคิดในการนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรกลับมาใช้ให้คุ้มค่า โดยสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ แต่ยังไม่มีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สร้างชื่อเสียงเป็นที่จดจำหรือสร้างรายได้ให้กับชุมชน (อาทิมา วงษ์สีมานันต์ และชมภูษ ทุนนาค, 2563) ดังนั้นปัญหาหลักของงานวิจัยฉบับนี้เกิดจาก Network Value Chain ของผลิตภัณฑ์เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล ผู้ผลิต และเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว ผู้จำหน่ายสินค้าทางการเกษตร และคนในชุมชนเกาะลัดอีแท่น ประสบปัญหา 11 ข้อมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) มีความต้องการให้ไม่มะพร้าว กะลามะพร้าวเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรสามารถนำไปสร้างมูลค่าเพิ่ม 2) อยากถ่ายทอดวัฒนธรรมภูมิปัญญาภายในชุมชนให้เป็นที่ยูักและสร้างอาชีพให้กับเยาวชน 3) ผลิตภัณฑ์จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่ทำขึ้นไม่น่าสนใจ และไม่มีช่องทางการส่งเสริมการขาย (ผลิตภัณฑ์เดิมคือพัดจากกาบหมาก งานจักสานจากใบมะพร้าว) 4) เศษวัสดุเหลือจากมะพร้าวสร้างขยะและความสูญเปล่า ไม่มีมูลค่า คุณค่าสร้างปัญหาในการจัดการขยะชุมชน 5) ความเป็นมาของชุมชน วัฒนธรรม ประเพณีไม่เป็นที่ยูัก ไม่ถูกรวบรวม และถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลังทำให้คนพื้นที่ตั้งถิ่นฐาน 6) แหล่งท่องเที่ยว ทุนทางวัฒนธรรม ประเพณี ทรัพยากร ทางทางการเกษตร ฯลฯ ไม่ถูกพัฒนาเพื่อสร้างรายได้

7) ขาดบรรทัดฐานที่ทันสมัยและการส่งเสริมการขาย ผลิตภัณฑ์ไม่ดึงดูดลูกค้า 8) ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของชุมชนไม่เป็นที่รู้จัก 9) การประชาสัมพันธ์ไม่ทันสมัย แพร่หลายไม่เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคทำให้ยอดขายต่ำ 10) ขาดการประชาสัมพันธ์ทำให้คนไม่รู้จัก 11) ผลิตภัณฑ์ที่ถ่ายทอดภูมิปัญญา วิถีชีวิตชุมชน รวมถึงผลิตผลทางการเกษตรไม่ถูกทำให้มีมูลค่า และคุณค่าเท่าที่ควร สรุปการนำไม้มะพร้าวที่เหลือมาสร้างมูลค่าเพิ่ม และอนุรักษ์วัฒนธรรม ถ่ายทอดภูมิปัญญาของคนในพื้นที่ ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน พร้อมทั้งสร้างมูลค่า คุณค่าให้กับผลิตผลทางการเกษตร นำทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนมาใช้ในการถ่ายทอดภูมิปัญญาของชุมชนสู่เยาวชน หรือผู้สนใจ เป็นการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีความน่าสนใจ รองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ยั่งยืน

ภาพที่ 1 แสดงบริเวณพื้นที่ศึกษาของชุมชนเกาะลัดดีแท่น และพื้นที่โดยรอบ

ภาพที่ 2 ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ทางการเกษตร ความสะอาดของแม่น้ำภายในชุมชน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา รวบรวมภูมิปัญญาของชุมชนเกาะลัดอีแท่น อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม และนำมาออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญา วัฒนธรรมของชุมชนจากไม้มะพร้าวและกะลามะพร้าว
2. เพื่อทดสอบประเมินผลความพึงพอใจของผลิตภัณฑ์ และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน

3. ขอบเขตงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ เกาะลัดอีแท่น อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม
2. ขอบเขตด้านเนื้อหาศึกษาวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตชุมชน เสน่ห์ชุมชน เพื่อนำมาออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ทำการผลิตและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน
3. ขอบเขตด้านวัสดุ ใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ไม้มะพร้าว และใช้เครื่องจักรกลงานไม้มาช่วยในการผลิต

4. วิธีการดำเนินงานวิจัย

การดำเนินการวิจัยเกิดจากการนำแนวคิด กระบวนการคิดเชิงออกแบบมาประยุกต์ใช้ในการจัดการทุนมรดกทางวัฒนธรรมกับพื้นที่ชุมชน และสร้างให้ชุมชนเกิดความมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน (พลเดช เชาวรัตน์ และคณะ, 2560) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เก็บข้อมูล ค้นหาข้อมูลเรื่องของประวัติศาสตร์ของชุมชน และคุณสมบัติของมะพร้าว การลงพื้นที่เก็บข้อมูล การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญนำข้อมูลที่ได้ไปทำการมาวิเคราะห์ ออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบพัฒนา ระดมความคิด (focus group) โดยเชิญผู้ที่มีส่วนร่วมผู้เชี่ยวชาญ 15 คน โดยการใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive Sampling) ประกอบด้วย 1) ตัวแทนปราชญ์ชุมชน วิสาหกิจชุมชน 2) ตัวแทนนักท่องเที่ยว 3) อาจารย์ ผู้ที่มีความรู้ด้านการออกแบบ การท่องเที่ยวชุมชน 4) นักออกแบบ นักการตลาดเอกชน มาช่วยกันพิจารณาผลการออกแบบของผู้วิจัย เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา สร้างชิ้นงานจริง โดยทำการปรับปรุงพัฒนา ตามแนวทางที่ร่วมกันระดมความคิด (focus group) เพื่อหาข้อดี ข้อเสีย แนวทางในการพัฒนา และข้อสรุป

ขั้นตอนที่ 3 ทำการทดสอบประเมินความพึงพอใจของผลิตภัณฑ์ โดยใช้แบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 4 ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน และสรุปผลดำเนินงานวิจัย

5. ผลการวิจัย

การประเมินหรือการวิเคราะห์ผลทางด้านการออกแบบจะเลือกใช้เครื่องมือ 5 W 1 H และ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค SWOT เพื่อให้ได้ประเภทผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบจากทุนทางวัฒนธรรม (จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง, 2558) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบ วิเคราะห์ 5 W 1 H

What = ออกแบบผลิตภัณฑ์ ของตกแต่ง ของที่ระลึกที่ทำจากไม้มะพร้าว กะลามะพร้าว

Who = ให้สำหรับคนที่มาเยี่ยมชม นักท่องเที่ยว กลุ่มคนที่มาอบรม ที่ชุมชนเกาะลัดอีแต่น

When = ใช้เป็นของฝากของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์เพื่อช่วยจดจำ เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีของชุมชน

Where = ใช้ภายในบ้านพักอาศัย หรือสถานที่พักผ่อน เป็นของตกแต่ง

Why = เพื่อช่วยให้ชุมชนเป็นที่รู้จัก เป็นการนำเอาไม้มะพร้าวมาเพิ่มมูลค่า ออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ ของตกแต่ง ของที่ระลึก ที่ได้จากภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนมาพัฒนา

How = ใช้สำหรับสร้างความจดจำ เป็นของที่ระลึก ของตกแต่ง

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบ วิเคราะห์ S W O T

จุดแข็งของผลิตภัณฑ์ (strengths)

วัสดุมีความแปลกใหม่ มีราคาต้นทุนต่ำ มีคุณสมบัติด้านความแข็งแรงที่สูง ปลอดภัย สามารถตอบสนอง ต่อการผลิตโดยใช้เครื่องจักรกลงานไม้ และชุมชนสามารถหาได้ง่าย มีอยู่ในพื้นที่

จุดอ่อนของผลิตภัณฑ์ (weaknesses)

เป็นวัสดุที่แปลกใหม่ ทำให้ผู้ใช้งานไม่มั่นใจ

โอกาส (opportunities)

ปัจจุบันชุมชนยังไม่มีผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่สร้างภาพจดจำ ภูมิปัญญา ส่งเสริมทุนทางวัฒนธรรม ของชุมชนยังไม่เกิดการถ่ายทอด เสน่ห์ของชุมชนที่มีอยู่มากมายยังไม่ถูกการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

อุปสรรค (threats)

เนื่องจากความต้องการของชุมชนมีความหลากหลาย วัฒนธรรมประเพณีที่หลากหลายต้องมีการสรุป มีความเห็นร่วมกัน ส่วนวัสดุ และการออกแบบต้องง่าย สวยงาม คนในชุมชนมีความสามารถด้านการผลิตน้อย ขาดความประณีต ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ (จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง, 2558)

5.3 วิเคราะห์และสรุปผลการระดมความคิดโดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 จุดเด่นของชุมชน และจังหวัดนครปฐม: ชุมชนมีระบบนิเวศน์ดี เหมาะสมกับการเกษตร มีตลาดทำเกวียนเป็นจุดเริ่มต้นของตลาดน้ำ มีองค์ประปฐมเจดีย์ มีหลวงพ่อวัดไร่ขิง วัดทรงคนอง ที่คนทั้งประเทศให้ความเคารพ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของประเทศ มีส้มโอทองดี เป็นสายพันธุ์ที่ได้รับความนิยมเป็นที่รู้จักและปลูกต้นแรกที่ชุมชน เกาะลัดอีแท่น

ด้านที่ 2 ความภาคภูมิใจ ของคนภายในชุมชน: วัฒนธรรมเก่าแก่ มีศาสนสถานสวยงาม และศักดิ์สิทธิ์มีความเป็นอยู่ใกล้เคียงธรรมชาติ มีแม่น้ำ มีผลิตผลทางการเกษตรสมบูรณ์ มีอาหารพื้นถิ่น เช่น แกงหมูหงส์ แกงบอน คนในชุมชนพึ่งพาอาศัย

ด้านที่ 3 ผลิตภัณ์ชุมชน ของเล่น อุปกรณ์ทางการเกษตร และอาหารท้องถิ่นของชุมชน: การเล่นตีหมาก เกรอดเพล ทำขวัญข้าว เล่นกู่เรือ ตะเกียงเจ้าพายุ เล็บเก็บพลู (เป็นอุปกรณ์เก็บผลไม้) จำปาเก็บส้มโอ ที่ฝัดข้าว ระเบิดวิดน้ำ อาหารแกงหมูหงส์ แกงบอนไม้ใส่กะทิ

ด้านที่ 4 เส้นห์ของชุมชน: องค์พระปฐมเจดีย์จังหวัดนครปฐม วัดทรงคนอง วัดไร่ขิง ประเพณีลอยเรือกลางบ้าน ศาลเจ้าปูนถ้ำก่ง ส้มโอพันธุ์ทองดี น้ำตาลอ้อย คลองผีเสื้อ เรือสำเภา มะพร้าว ฯลฯ

สรุปผลจากการระดมความคิด ชุมชนคิดว่าเส้นห์เอกลักษณ์ที่สำคัญของชุมชน คือ ศาสนสถาน ประเพณี ผลไม้ และวิถีชีวิตริมน้ำ ผู้วิจัยได้นำเส้นห์ อัตลักษณ์ เป็นแนวทางในการออกแบบ นำมาสร้างเป็นผลิตภัณ์ที่มีเอกลักษณ์กับชุมชน โดยสรุปแนวทางการออกแบบที่ได้แรงบันดาลใจ คือ ส้มโอ เรือสำเภา องค์พระปฐมเจดีย์ มาเป็นแนวความคิดในการพัฒนาผลิตภัณ์ที่ดึงดูดทางวัฒนธรรม และเลือกใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ไม้มะพร้าว กะลามะพร้าวมาเป็นวัสดุหลัก ในการออกแบบ พัฒนาผลิตภัณ์ และผลิตต้นแบบนำไปสู่กระบวนการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน ส่งเสริมแนวคิดการขายออนไลน์ สรุปผลแนวทางการออกแบบ ผลจากการระดมความคิดของชุมชน ผู้เชี่ยวชาญจะเห็นได้ว่าชุมชนต้องการของที่ระลึก ของใช้ตกแต่งบ้าน ที่มีรูปแบบมาจากศาสนสถาน ประเพณีเพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ชุมชนและมีขนาดเหมาะสม ง่ายต่อการขนส่งของนักท่องเที่ยว และเกณฑ์ที่กำหนดในการคัดเลือกผลิตภัณ์แบ่งออกตามข้อกำหนดต่อไปนี้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลสรุปการระดมความคิดของชุมชน ผู้เชี่ยวชาญ ในการคัดเลือกผลิตภัณ์

	ผลไม้พื้นถิ่นชุมชน			ศาสนสถานสำคัญ			ประเพณีสำคัญ	
	ส้มโอ	มะม่วง	มะพร้าว	องค์พระปฐมเจดีย์	หลวงพ่อวัดไร่ขิง	แก่งจันทรงคนอง	เรือสำเภา	ทรงเจ้า
จุดเด่นของชุมชน	1	0	1	1	1	1	1	1
ความภาคภูมิใจ	1	0	1	1	1	1	1	1
ผลิตภัณ์ชุมชน	1	1	0	1	1	0	1	0
เส้นห์ของชุมชน	1	1	1	1	1	1	1	1
คะแนนรวม	(4)	2	3	(4)	(4)	3	(4)	3

ตารางสรุปผลการระดมความคิด เกณฑ์ 4 ด้าน ผลไม้พื้นถิ่นชุมชน คือ ส้มโอ เป็นผลไม้สัญลักษณ์ของชุมชน ศาสนสถานที่สำคัญ คือ องค์พระปฐมเจดีย์ เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดนครปฐม ประเพณีสำคัญ คือ ลอยเรือกลางบ้าน เป็นประเพณีลอยเรือสำเภา ระลึกถึงบรรพบุรุษ จุดกำเนิดของชุมชน ดังนั้นผู้วิจัยได้นำผลจากการระดมความคิด

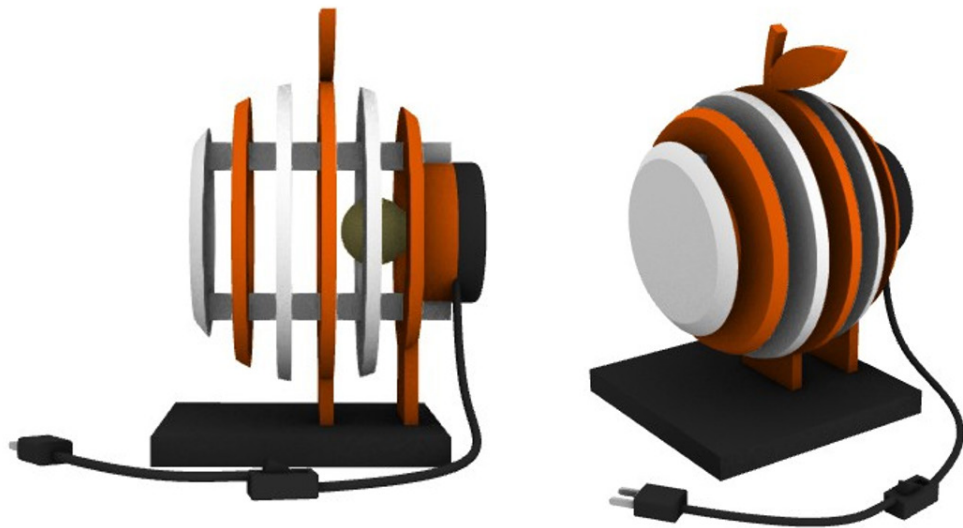
ตารางที่ 2 เกณฑ์การคัดเลือกเพื่อนำไปออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์จากการระดมความคิด

	ส้มโอ			องค์พระปฐมเจดีย์			เรือสำเภา	
	นาฬิกา	ลำโพง	โคมไฟ	หิ้งพระ	พวงกุญแจ	สมุด	กรอบรูป	ของเล่น พื้นบ้าน
ง่ายต่อการจดจำ	1	1	1	1	1	0	1	1
เสน่ห์ของชุมชน	1	1	1	1	1	1	1	1
ประโยชน์ใช้สอย	1	1	1	1	1	1	1	1
ผลิตง่ายเหมาะสมกับวัสดุ	1	0	1	1	0	1	1	1
ความนิยมต่อการจำหน่าย	0	0	1	1	0	1	0	1
มูลค่าทางการตลาด	1	1	1	1	0	0	0	1
คะแนนรวม	5	4	(6)	(6)	3	4	4	(6)

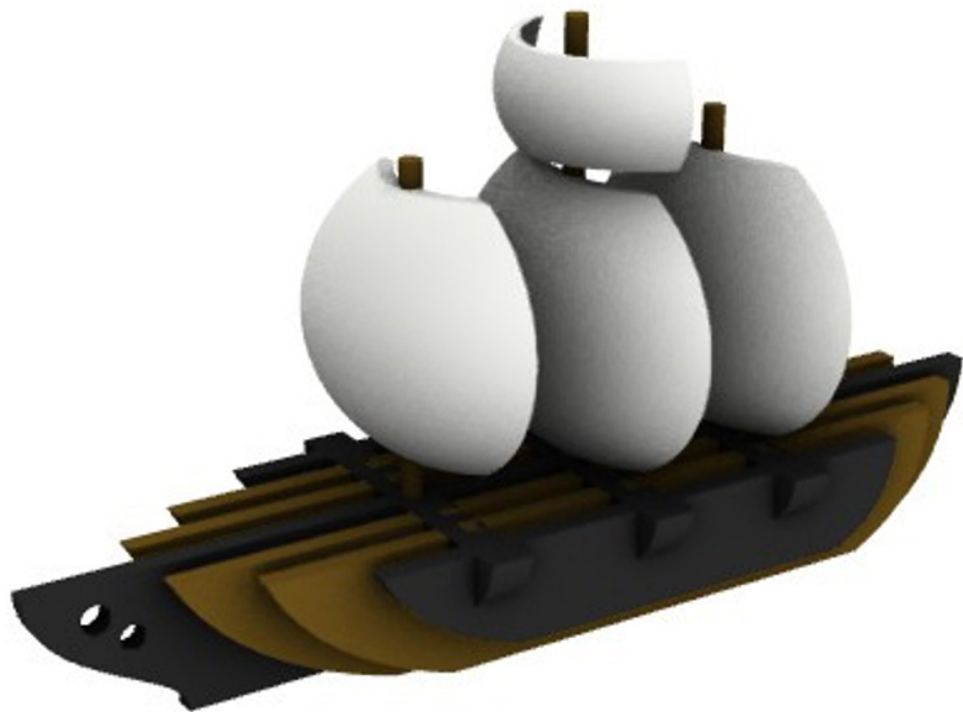
ตารางสรุปผลการระดมความคิดชุมชนเป็นข้อมูลในการจัดจำหน่ายภายในศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชน ของที่ระลึก 8 อย่าง ที่มียอดขายดีที่สุด (ไม่รวมเสื้อกัน กระเป๋าผ้า เครื่องจักสาน ขนม ผลไม้ เนื่องจากไม่เหมาะสมต่อการผลิตกับเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่งานวิจัยนำมาใช้) ส้มโอ เหมาะสมกับการนำมาออกแบบโคมไฟ องค์พระปฐมเจดีย์ เหมาะสมกับการนำมาออกแบบหิ้งพระ เรือสำเภาเหมาะสมกับการนำมาออกแบบของเล่นพื้นบ้าน ของที่ระลึก

ภาพที่ 3 หิ้งพระที่นำเอารูปทรงองค์พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม มาออกแบบพัฒนา

ภาพที่ 4 โคมไฟที่ได้แรงบันดาลใจในการออกแบบมาจากส้มโอทองดี มาออกแบบพัฒนา

ภาพที่ 5 ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเรือสำเภาจากไม้มะพร้าว และกะลามะพร้าว มาออกแบบพัฒนา

5.4 การนำงานออกแบบมาทำการผลิต

ขั้นตอนที่ 1 คัดเลือกไม้และการเตรียมไม้มะพร้าว โดยการคัดเลือกจะต้องนำไม้มะพร้าว กะลามะพร้าวที่มีอายุเหมาะสมไม่อ่อนเกินไป เพื่อความทนทานในการใช้งาน จะต้องเป็นไม้ที่ผ่านกระบวนการอบความร้อนเพื่อลดความชื้นในเนื้อไม้ให้มีคุณภาพ ค่าความชื้นควรอยู่ที่ 10-13% กระบวนการอัดน้ำยาเพื่อป้องกัน แมลง มาทำร้ายเนื้อไม้หลังจากผลิตภัณฑ์สมบูรณ์ ไม้มะพร้าวที่ผู้วิจัยจัดเตรียมจะนำมาผึ่งลมในพื้นที่อากาศถ่ายเท อย่างน้อย 3 วัน และไม้ที่เลือกมีขนาด $1\frac{1}{2}'' \times 8''$ ยาว 3 เมตร เทคนิคการตรวจสอบควรคัดเลือกไม้ที่มีอายุมากที่สุด ไม้บิดโก่ง มีความแข็งแรงทนทานมาก จะยากต่อการไสไม้ด้วยเครื่องมือมือที่ใช้แรงคน เช่นกบลัง ควรเลือกไม้ที่ไม่มีร่องรอยการกัดกินของแมลง ควรตรวจสอบความชื้นไม่ควรเลือกไม้ที่มีความชื้นมากเกินไปจะทำให้เกิดรา

ขั้นตอนที่ 2 การตัดไม้ สามารถใช้เครื่องจักรกลงานไม้ เลื่อยวงเดือน หรือ เครื่องมือไฟฟ้า เลื่อยจิ๊กซอร์ เครื่องมือที่ใช้แรงคน เลื่อยลันดา เลื่อยรอก มาเป็นอุปกรณ์ในการตัดได้ขึ้นอยู่กับงบประมาณโดยผู้วิจัยแนะนำให้เลือกใช้เลื่อยจิ๊กซอร์ เครื่องมือไฟฟ้าเนื่องจากเลื่อยดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในขั้นตอนการเลื่อยฉลุได้ด้วยและทำให้ประหยัดเวลา แรงงานในการเลื่อยมากกว่าเลื่อยลันดา ขั้นตอนนี้เป็นการตัดไม้ให้ได้ขนาด 1.50 เมตร เพื่อนำไม้ไปเครื่องไสไม้ในขั้นตอนต่อไป เทคนิคการตัดไม้ควรตัดหัวไม้ทั้งสองฝั่งทิ้งและควรมีการตอนไม้ (การตัดไม้บริเวณที่บิดคดหนึ่งในสามของความกว้าง เพื่อให้ไม้ที่บิดคดสภาพและเกิดความตรง) ควรทิ้งไว้ 1-2 วันให้ไม้มีความตรงทำให้เวลานำไปใช้เลื่อยฉลุ ตามรูปทรงจะทำให้ไม่มีความตรงตามแบบ

ขั้นตอนที่ 3 การใช้เครื่องไสไม้เป็นการปรับผิวไม้ให้มีความเรียบตรง และทำให้ไม้มีขนาดความหนาตรงตามแบบ ขั้นตอนนี้จะต้องตรวจสอบสภาพผิวไม้ และหลังจากทำการใช้เครื่องไสไม้ ขนาดแล้วเสร็จจะทำการซ่อมผิวไม้หากผิวไม้มีรอยตำหนิ เช่นรอยแตก ร้าว รอยยุบ หรือร่องรอยความเสียหายที่เกิดจากเหตุต่าง ๆ เทคนิคการใช้เครื่องไสไม้ จะต้องตรวจสอบผิวไม้ ให้ปราศจากโลหะติดที่ไม้ เช่นตะปู ต้องวัดขนาดของไม้และคัดเลือกไม้ที่มีความหนาเหมาะสมมาทำการใช้เครื่องไส ขนาด ให้ไม้ที่ทำการการใช้เครื่องไสไม้ มีขนาดเท่ากันทุกแผ่น การใช้เครื่องไสไม้ในแต่ละครั้งควรปรับเครื่องให้กินครั้งละ 2-3 มิลลิเมตร ไม้ที่ผ่านเครื่องไสขนาด ไม่ควรบาง มีความหนาน้อยกว่า 1 เซนติเมตรเพราะอาจทำให้ไม้แตกภายในเครื่อง ไม้ที่ผ่านเครื่องไสขนาด ไม่ควรสั้นมาก ขนาดสั้นกว่า 10 เซนติเมตร เพราะจะทำให้เครื่องจักรไม่สามารถดูดชิ้นงานหรือไม้ ออกจากเครื่องได้ ใบของเครื่องไสขนาด ควรทำการเปลี่ยนหรือลับคมทุกครั้งที่เครื่องจักรมีสัญญาณว่าไม่สามารถไสไม้ได้ อย่างต่อเนื่อง มีการทำให้ไม้ติดค่าเครื่องควรทำการเปลี่ยนใบหรือลับคมใบเลื่อย ขั้นตอนการลับคมใบควรส่งแหล่งลับคม หากไม่มีเครื่องเจียใบ ไม่ควรใช้เครื่องมือเจียดำเนินการเพราะจะทำให้ใบโค้งเนื่องจากการเจียไม่ได้รับนาบ ควรใช้เครื่องไส มากกว่าใช้กบลังในการไสไม้มะพร้าวเพราะไม้มะพร้าวเป็นต้นไม้ที่ไม่มีวงปีเหมือนไม้ทั่วไป ทิศทางของเส้นไม้จะสับสน มีความเหนียวยากต่อการใช้เครื่องมือมือ เช่นกบลัง ควรใช้เครื่องไสขนาดจะสะดวก รวดเร็ว

ขั้นตอนที่ 4 การใช้เลื่อยฉลุ เป็นกระบวนการตัดไม้ให้เป็นไปตามรูปแบบตามรูปที่วาดในไม้มะพร้าวขั้นตอนการเลื่อยฉลุเพื่อตัดไม้ จะต้องวาดแบบที่เราสร้างลงบนแผ่นไม้ตามรูปแบบ โดยต้นแบบจะเป็นวงกลมรูปส้มโอ ใบส้มโอ หรือ องค์พระปฐมเจดีย์ เรือสำเภา (โดยแบบที่ใช้วาดผู้วิจัยจัดทำหาขนาดจริง)

เทคนิคการเลื่อยฉลุควรเลือกอุปกรณ์ในการเลื่อยฉลุให้เหมาะสมกับชิ้นงาน เช่นเครื่องเลื่อยจิ๊กซอร์ การฉลุจะต้องใช้ส่วนเจาะรู เนื่องจากจะทำให้ใบเลื่อยฉลุสามารถสอดลงในรูที่เจาะ การเดินเส้นควรเดินให้เสมอรอยดินสอที่วาดตามแบบ ควรเลื่อยฉลุไม้ภายในที่ไม้ต้องการให้ขาดเพื่อให้การเดินเลื่อยฉลุง่ายไม่โดนไม้หนีบ และทำให้เป็นอุปสรรคในการฉลุ ควรตรวจสอบใบเลื่อยให้มีความคม และตรวจสอบชิ้นงานไม้ให้มีโลหะ เพราะอาจทำให้ใบเลื่อยแตกเสียหายขณะดำเนินการเลื่อยฉลุ หลังทำการเลื่อยฉลุเสร็จควรทำการขัดด้วยกระดาษทรายแดง เบอร์ 180 บริเวณขอบของชิ้นงานเพื่อให้ลบ ขีดผิดพลาดจากการเลื่อยฉลุ

การเลื่อยฉลุควรอยู่ในท่ายืนใช้มือจับชิ้นงานได้ถนัด ควรจับชิ้นงานให้หยุดนิ่งอยู่กับที่ จะช่วยให้เกิดความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น สายไฟเครื่องเลื่อยควรเก็บด้านหลังของผู้เลื่อย เพื่อป้องกันไม่ให้สายไฟโดนใบเลื่อยและเกิดไฟฟ้าช็อต ความคมของใบเลื่อยจะทำให้รอยการตัดมีความประณีตควรเปลี่ยนใบเลื่อย หรือลับคมใบมีดทุกครั้งที่ทำงาน

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นตอนการต่อสายไฟ และเดินอุปกรณ์ก่อนทำการประกอบชิ้นงาน ขั้นตอนนี้จะเป็นการต่อสายไฟ และทดสอบว่าหลอดไฟทำงานปกติ ควรทำการประกอบชิ้นงานโดยใช้กาวร้อนในการประกอบ ขั้นตอนนี้เราจะใช้ใช้เดือไม้เป็นการเว้นระยะของวงกลมสัณโเพื่อให้เห็นแสงสว่างออกจากร่อง ให้ระยะเหมาะสมกับหลอดไฟ เทคนิคการประกอบ ควรขีดกระดาดทรายให้ผิวเรียบเพราะหากประกอบแล้วจะไม่สามารถขีดชิ้นงานได้ ควรมีจิกกันระหว่างไม้เพื่อติดเดือย จะช่วยให้ระยะที่แบ่งมีขนาดเท่ากันทุกระยะ ควรวางจุดสำหรับติดเดือยไม้ให้ตรงกันทุกแผ่น (หากเป็นเรือสำเภา และหิ้งพระก็จะทำการประกอบตามรูปแบบ)

ขั้นตอนที่ 6 การทำสีควรใช้วิธีการพ่นสี อาจจะเลือกใช้กาพ่นสีในการใช้งาน หากไม่มีกาพ่นสีเราสามารถนำสเปรย์เคลียร์ เคลือบเงาชิ้นงานแทนการใช้การพ่นสี การพ่นสีจะเป็นการพ่นเพื่อรักษาเนื้อไม้ เก็บงานให้มีคุณภาพสวยงาม ประณีต ดังนั้นก่อนทำการพ่นสีควรขีดด้วยกระดาดทรายให้ผิวไม้เรียบเนียน ทำการเก็บผิว และพ่นสีเคลือบผิวรองพื้นก่อน 2 รอบ พร้อมขีดกระดาดทราย จะทำให้การพ่นสีเก็บงานมีความสวยงามและประณีตมากขึ้น

หมายเหตุ กระบวนการทุกขั้นตอนของผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 รูปแบบ ทำเหมือนกัน ตามขั้นตอนทั้ง 6 มีความแตกต่างตรงรูปแบบที่การเลื่อยฉลุ ซึ่งผู้วิจัยจะสร้างแบบสำหรับการเลื่อยฉลุให้กับชุมชน

5.5 การถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน เป็นกระบวนการสร้างความมีส่วนร่วมของชุมชน ทำให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัย ตั้งแต่ขั้นตอนในการคัดเลือกวัตถุดิบ ระดมความคิดเพื่อหาแรงบันดาลใจในการออกแบบ การตั้งทุนทางวัฒนธรรมชุมชนเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ และกระบวนการผลิต จนถึงกระบวนการขายในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งเป็นกระบวนการตั้งแต่ต้นน้ำ จนถึงปลายน้ำ ทุกขั้นตอนกระบวนการมีการถ่ายทอดความรู้เทคนิควิธีการ เปิดให้มีการสอบถามรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ซึ่งกระบวนการทั้งหมดนี้จะถูกรวบรวมและถ่ายทอดเป็นงานวิจัยเป็นคู่มือเพื่อใช้ในการบริการวิชาการสู่ชุมชน (พลเดช เชาว์รัตน์ และคณะ, 2560)

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่ผลิตจากไม้มะพร้าวและกะลามะพร้าว

ภาพที่ 6 ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่ผลิตจากไม้มะพร้าวและกะลามะพร้าว

ภาพที่ 7 การถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน กระบวนการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 7 การถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน การคัดเลือกวัตถุดิบ การแปรรูป กระบวนการผลิต

6. สรุปผลอภิปรายผล

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญา วัฒนธรรมของชุมชนจากไม้มะพร้าวและกะลามะพร้าวจะต้องอาศัยการบูรณาการหน่วยงานทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสนับสนุน (พลเดช เชาวรัตน์ และคณะ, 2560) โดยหน่วยงานควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ช่วยในการสนับสนุนครุภัณฑ์ สถานที่เรียนรู้ และบุคลากรในการดำเนินงานวิจัยเป็นที่ปรึกษา ถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะต่าง ๆ
2. สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครปฐม สนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวประชาสัมพันธ์ เช่น สื่อออนไลน์ สื่อดิจิทัลมีเดีย เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้ชุมชนเป็นที่รู้จัก
3. สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดนครปฐม สนับสนุนเกี่ยวกับกระบวนการยื่นขอรับการรับรองมาตรฐาน OTOP และกระบวนการทางการตลาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในเชิงพาณิชย์
4. สำนักงานเทศบาลเมืองไร่ขิง และองค์การบริหารส่วนตำบลทรงคนอง จังหวัดนครปฐม สนับสนุนในการช่วยเหลือด้านการประสานงานกับเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ จัดให้ชุมชนมีกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่
5. พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิต ชุมชนคลองผีเสื้อ: คุณลุงพนม ศรีสนิท (นักปราชญ์ชุมชน)
 - ร่วมออกแบบนำภูมิปัญญาในอดีตมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์และหาเอกลักษณ์ให้กับชุมชน
 - จัดหาวัตถุดิบ หาคณหรือแรงงานที่มีความสนใจเฉพาะด้านในการฝึกอบรม
 - สนับสนุนพื้นที่แหล่งเรียนรู้สำหรับพัฒนางานวิจัย

6. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกาะลัดอีแท่นและกลุ่มแม่บ้านวัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ช่วยค้นหาอัตลักษณ์ชุมชน ให้ข้อมูลเรื่องวัตถุดิบ เพื่อนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ อำนวยความสะดวกในเรื่องสถานที่ในการจัดทำกิจกรรม นำสมาชิกภายในวิสาหกิจมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์

7. กลุ่มตลาดน้ำวัดดอนหวายและกลุ่มตลาดน้ำวัดไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

- มีส่วนร่วมในการร่วมประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์ ทดสอบประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ เก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวเพื่อใช้ในการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ และสนับสนุนพื้นที่ในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์

เป้าหมายของงานวิจัยต้องการเพิ่มศักยภาพ พัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อมถูกผลักดันให้ชุมชนมีรายได้ โดยใช้แนวทางการออกแบบ (เมธี พิริยารณนท์, 2560) โดยเป้าหมายถูกแบ่งออกเป็น 3 ระดับ 1) ระดับแรก ให้ชาวบ้านเกิดความรู้ เห็นถึงคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรมชุมชน รักถิ่นฐาน เข้าใจความเป็นมาของสถาปัตยกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุภายในชุมชน และเกิดกระบวนการศึกษาปัญหาที่ทำให้ชุมชนไม่ประสบผลสำเร็จและร่วมกันช่วยแก้ปัญหา 2) ระดับสอง นำองค์ความรู้จากงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนาเป็นการต่อยอดทางด้านความคิด เพื่อส่งเสริมทุนทางวัฒนธรรมให้ประสบความสำเร็จเข้าใจเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่ สามารถประยุกต์ใช้กับชุมชน 3) ระดับสาม ระดับการติดตาม และทดสอบประสิทธิภาพของงานวิจัย ข้อมูล ผลงานที่ออกแบบพัฒนา และผลกระทบที่ตามมา พร้อมให้คำปรึกษา หาแนวทางในการต่อยอดเพื่อพัฒนาโดยอาจจะเกิดจากการบริการชุมชน หรือจัดพื้นที่ของมหาวิทยาลัยเป็นสถานที่เรียนรู้ของชุมชนกับนักศึกษา และอาจนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาทำงานวิจัยในโอกาสต่อไป

ตารางที่ 3 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจ ผลกระทบต่อภูมิปัญญา วัฒนธรรมของชุมชนจากไม้มะพร้าว และกะลามะพร้าว
ชุมชนเกาะลัดดีแท่น อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านโครงสร้างและความสวยงาม			
1.มีความประณีต สวยงาม	4.05	0.46	ดี
2.แก้ปัญหการใช้เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	4.40	0.40	ดี
3.สามารถผลิตได้จริงและง่ายต่อการผลิต	4.12	0.42	ดี
ด้านเอกลักษณ์ชุมชน			
1.สะท้อนอัตลักษณ์ เกษัตริ์ดีแท่น อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	4.20	0.52	ดี
2.บอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาชุมชน	4.18	0.50	ดี
ด้านประโยชน์ใช้สอย			
1.มีประโยชน์ใช้สอย สะดวกต่อการใช้งาน	3.80	0.67	ดี
2.บำรุงรักษาง่าย	3.92	0.65	ดี
ด้านการตลาด			
1.มีความเหมาะสมกับการเป็นของที่ระลึกและตกแต่ง	4.06	0.38	ดี
2.มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.80	0.45	ดี
รวม	4.05	0.51	ดี

สรุปผลจากการประชุมกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ใหม่ทั้ง 3 แบบมีความสวยงาม สะท้อนถึงเอกลักษณ์ของชุมชน และจังหวัด เหมาะกับการใช้เป็นของฝากของที่ระลึก แต่ควรมีการพัฒนาเรื่องของประโยชน์ใช้สอยให้มากกว่านี้ และควรมีการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ให้เกิดความต่อเนื่อง การเลือกใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ไม้มะพร้าว กะลามะพร้าวมาเป็นวัตถุดิบหลักเป็นสิ่งดี ผลิตภัณฑ์จะช่วยทำให้สะท้อนถึงความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ชุมชน ควรนำวัสดุอื่นมาร่วมด้วย เช่น ไม้ส้มโอ กาบหมาก ไม้หมาก ทางมะพร้าว ใยมะพร้าว เป็นต้น

การนำกระบวนการประชุมกลุ่ม ระดมความคิดมาใช้ในการทำงานวิจัย ทำให้ชุมชนเกิดความมีส่วนร่วม เข้าใจ ขั้นตอนกรรมวิธีในการออกแบบมากขึ้น เห็นถึงความสำคัญของการนำทุนมรดกทางวัฒนธรรมมาใช้ในการออกแบบ ซึ่งการใช้วิธีการนี้ในการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่จะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชน แต่สิ่งที่ชุมชนต้องการเพิ่ม คือ สัญลักษณ์หรือโลโก้ บรรจุภัณฑ์ของทุกผลิตภัณฑ์ที่มีภายในชุมชน เพื่อใช้ในการสร้างความจดจำสินค้าชุมชน ส่วนการถ่ายทอดความรู้ ด้านการออกแบบ การเลือกวัตถุดิบ และกรรมวิธีในการผลิต เทคนิควิธีการใช้อุปกรณ์เครื่องมือในการผลิต การขายของออนไลน์ควรมีคู่มือช่วยในการศึกษาประกอบ เพื่อป้องกันความสับสน หลงลืม ผลการทดสอบความพึงพอใจ อยู่ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.05 โดยประชากร จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ตัวแทนปราชญ์ชุมชน วิสาหกิจชุมชนผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความสามารถ ด้านประวัติศาสตร์ และศิลปะ ของชุมชนเกาะลัดอีแท่น (จำนวน 5 คน) ตัวแทนนักท่องเที่ยวหรือลูกค้าที่ใช้ผลิตภัณฑ์ชุมชน (จำนวน 5 คน) อาจารย์ ผู้ที่มีความรู้ด้านการออกแบบ การท่องเที่ยวชุมชน มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 5 ปี อายุระหว่าง 25-60 ปี (จำนวน 3 คน) นักออกแบบเอกชน นักการตลาดเอกชน (จำนวน 2 คน) เป็นผู้ประเมินความพึงพอใจจากแบบสอบถาม

ปัญหาอุปสรรคชุมชนขาดทักษะและความสามารถในการทำงาน การเรียนรู้การออกแบบ ความคิดสร้างสรรค์ และความเข้าใจในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์งานไม้ เครื่องจักร กระบวนการในการผลิต การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการขายสินค้า เนื่องจากผู้อบรมส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและสุภาพสตรี ไม่ทันเทคโนโลยี ดังนั้น จึงต้องใช้การฝึกฝนเพื่อเกิดความชำนาญ ใช้เวลานาน ผู้ถ่ายทอดต้องอดทน สร้างให้เกิดกระบวนการทำซ้ำ การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ (Soraj Pruettikomon, 2019)

ข้อเสนอแนะ จากการค้นคว้าข้อมูลพบว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการนำทุนมรดกทางวัฒนธรรมมาใช้เพื่อสร้างเป็นเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของชุมชน มุ่งเน้นที่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบใหม่ สวยงาม และแก้ปัญหาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร แต่ขาดนวัตกรรมทางสังคมคือนวัตกรรมใหม่ทางความคิดที่พัฒนาสังคม ช่วยเสริมสร้างความสามารถทางสังคม งานวิจัยฉบับนี้จึงเสนอหลักการในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เกิดนวัตกรรมทางสังคมอย่างสร้างสรรค์ ให้ชุมชนมีส่วนร่วม สร้างความเข้าใจในกระบวนการทุกขั้นตอน ผสมผสานแนวคิดการอนุรักษ์ ซึ่งจะช่วยยืดอายุของเสน่ห์ชุมชน ศาสนสถานของชุมชน ประเพณีชุมชนให้ยังคงอยู่เป็นที่รู้จัก เกิดการสืบสาน ห่วงแหน จากการสร้างรายได้มากกว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อจัดจำหน่าย (พลเดช เชาวรัตน์ และคณะ, 2560) การพัฒนางานวิจัยครั้งต่อไปควรมีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน การสร้างสัญลักษณ์ชุมชนเพื่อใช้สำหรับสินค้าชุมชน และการตลาดออนไลน์ เพื่อแก้ปัญหาชุมชนตามข้อมูลที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวม

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ หน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรมด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ที่จัดสรรทุนวิจัย และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ การพัฒนาชุมชน หรือท้องถิ่น ที่มีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดี และขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ (ศาลายา) ที่มีนโยบายในการผลักดันให้มหาวิทยาลัยช่วยชุมชน งานวิจัยฉบับนี้ได้ดำเนินการตามแนวทางนโยบายของแหล่งทุน และมหาวิทยาลัย

8. เอกสารอ้างอิง

- จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง. (2558). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรม พื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 228-235.
- พลเดช เชาวรัตน์, เมธี ปริยการนนท์, และศุภธิดา สว่างแจ้ง. (2560). การนำแนวคิดการคิดอย่างนักร้องออกแบบไปใช้ในการพัฒนาเมืองในประเทศไทย. *วารสารสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างวินิจัย*, 119-132.
- เมธี ปริยการนนท์. (2560). รูปแบบการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมแบบมีพลวัต เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์เมืองมหาสารคาม. *การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยมหาสารคามวิจัย ครั้งที่ 13*: 237-246.
- สิงอำพล จันทรีวิเศษ. (2563). ความต้องการและปัญหาในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่เกาะลัดอี่แท่น อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม [ปริญาวิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต ส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อาทิมา วงษ์สีมามอนต์ และชมภูษ หนูนาค. (2563). การพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชุมชนควบคู่ผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ในอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*, 40-55.